

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

Shell plc
Aan de CEO, de heer W. Sawan
Aan de Executive Committee (de heer W. Sawan, CEO)
Aan de Raad van Bestuur (Sir Andrew Mackenzie, voorzitter)
Shell Centre
LONDEN, SE1 7NA
VERENIGD KONINKRIJK

Betreft: **Aansprakelijkstelling en aankondiging nieuwe gerechtelijke procedure**

13 mei 2025

Geachte heer Sawan, geachte Sir Andrew Mackenzie,

Milieudefensie richt zich tot u als CEO, de directie en de Raad van Bestuur van Shell plc en deelt mee dat Milieudefensie van plan is een nieuwe juridische procedure te starten tegen Shell plc ("**Shell**") bij de Nederlandse rechter. Milieudefensie is van mening dat Shell zijn wettelijke zorgplicht op grond van het Nederlands recht schendt door voortgaande investeringen in nieuwe olie- en gasvelden en door zijn ontoereikend klimaatbeleid voor de periode 2030-2050.

1. De grote dreiging van de klimaatcrisis, veroorzaakt door fossiele brandstoffen

Zoals u weet vormt de door de mens veroorzaakte klimaatverandering een grote bedreiging voor ons welzijn en de gezondheid van onze planeet. Wereldwijd zien we de verwoestende gevolgen van de klimaatverandering in extreme weers- en klimaatomstandigheden, zoals hittegolven, hevige regenval, droogte en orkanen.¹

Klimaatverandering heeft reeds geleid tot grote schade en steeds meer ecosystemen op aarde gaan onherstelbaar verloren.² De voedselzekerheid is verminderd en de waterzekerheid

¹ IPCC AR6 SYR, SPM, A.2. en A.2.1.

² IPCC AR6 SYR, SPM, A.2.3.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

is aangetast.³ Ongeveer 3,3 tot 3,6 miljard mensen leven in omstandigheden die zeer kwetsbaar zijn voor klimaatverandering.⁴

De klimaatcrisis is in essentie een fossiele brandstoffencrisis. Meer dan 80% van de CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door de productie en het gebruik van fossiele brandstoffen, en meer dan de helft daarvan komt van olie en gas.⁵ Het *Intergovernmental Panel on Climate Change* ("IPCC") stelt vast dat de fossiele bedrijven al decennialang elk afzonderlijk en gezamenlijk intensief lobbyen en misleidende mediastrategieën gebruiken om een krachtig klimaatbeleid te ondermijnen.⁶

Terwijl het van groot belang is om versneld te stoppen met fossiele brandstoffen, werken oliebedrijven zoals Shell nog steeds de overgang naar schone energie tegen door te lobbyen voor langdurige afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en daarin te investeren.

Rechtbanken en intergouvernementele organisaties overal ter wereld erkennen dat de ernst en risico's van de klimaatcrisis een grote, onmiddellijke bedreiging vormen voor de mensenrechten. Zij wijzen erop dat deze dreiging snel moet worden aangepakt door zo spoedig mogelijk de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen te verminderen om de opwarming van de aarde tot 1,5°C te beperken. Het IPCC heeft vastgesteld dat *"de kans om een leefbare en duurzame toekomst voor iedereen veilig te stellen snel kleiner wordt"*.⁷

Elke ton CO₂ die wordt uitgestoten, draagt bij aan de opwarming van de aarde en elke toename van de opwarming vergroot talrijke, gelijktijdige gevaren in alle regio's van de wereld.⁸ Een

³ IPCC AR6 SYR, SPM, A.2.4, dat hieraan toevoegt dat *"Roughly half of the world's population currently experience severe water scarcity for at least part of the year due to a combination of climatic and non-climatic drivers"*.

⁴ IPCC AR6 SYR, SPM, A.2.2.

⁵ IPCC AR6 WGIII, technische samenvatting, figuur TS.3, die de langetermijn trend van antropogene CO₂-emissiebronnen tot 2019 laat zien. Hieruit blijkt dat 81% van de wereldwijde CO₂-uitstoot in 2019 werd veroorzaakt door de productie en het gebruik van steenkool, olie, gas en het affakkelen van olie en gas en 48% van de totale wereldwijde CO₂-uitstoot door olie, gas en affakkelen. Zie ook UNEP Emissions Gap Report 2023, blz. 34: *"Energy consumption and production account for 86 per cent of global carbon dioxide (CO₂) emissions, comprising 37 per cent from coal, 29 per cent from oil and 20 per cent from gas."*

⁶ IPCC AR6 WGIII, blz. 170, blz. 557, blz. 1373. Zie ook Lenton et al, The Global Tipping Points Report 2023, blz. 293 (par. 4.2.3.3): *"in the political domain, the efforts of fossil fuel companies to obstruct, dilute, reverse or delay climate policy [are] well documented."*

⁷ *"There is a rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all."* IPCC AR6 SYR, SPM, C.1.

⁸ IPCC AR6 SYR, blz. 83 en SPM, B.1, B.2.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

aantal toekomstige veranderingen is nu al onvermijdelijk. Doortastende, snelle en aanhoudende maatregelen kunnen de gevolgen voor mens en ecosysteem nog slechts beperken. Als we die maatregelen uitstellen, zitten we vast aan een infrastructuur met hoge emissies, stijgt het risico op kapitaalvernietiging (*stranded assets*) en kostenstijgingen, wordt de haalbaarheid kleiner en nemen de gevolgen alleen maar toe.⁹

De meest recente versie van het Global Risks Report van het World Economic Forum laat zien dat milieurisico's het mondiale risicolandschap domineren. Het rapport noemt (i) extreem weer, (ii) verlies van biodiversiteit en instorting van ecosystemen, (iii) kritische verandering van aardsystemen en (iv) tekorten aan natuurlijke hulpbronnen als de vier grootste mondiale uitdagingen, die naar verwachting het komende decennium alleen maar zullen toenemen.¹⁰ In feite staan bijna alle milieurisico's in de top 10 van wereldwijde risico's op de lange termijn.¹¹ Extreme weersomstandigheden zijn de op één na meest urgente en ernstige zorg op de korte termijn.¹² Het Global Risks Report concludeert:

*"De last van klimaatverandering wordt elk jaar duidelijker, omdat de vervuiling door het voortdurende gebruik van fossiele brandstoffen als kolen, olie en gas leidt tot extreme weersomstandigheden die vaker voorkomen en heviger zijn. Hittegolven in delen van Azië; overstromingen in Brazilië, Indonesië en delen van Europa; bosbranden in Canada; de orkanen Helene en Milton in de Verenigde Staten; het zijn slechts enkele recente voorbeelden van zulke gebeurtenissen."*¹³

Ruim een maand geleden waarschuwde een bestuurslid van Allianz SE, een van de grootste verzekeringsmaatschappijen ter wereld, dat de aarde snel het temperatuurniveau nadert

⁹ IPCC AR6 SYR, SPM, C.2.

¹⁰ World Economic Forum, Januari 2025, The Global Risks Report 2025, 20th Edition Insight Report, blz. 44. Zie ook blz. 66-67.

¹¹ Ibid. Zie ook blz. 9: "the outlook for environmental risks over the next decade is alarming – while all 33 risks [...] are expected to worsen in severity [...], environmental risks present the most significant deterioration. Extreme weather events are anticipated to become even more of a concern than they already are, with this risk being top ranked in the 10-year risk list for the second year running. Biodiversity loss and ecosystem collapse ranks #2 over the 10-year horizon, with a significant deterioration compared to its two-year ranking."

¹² Ibid, blz. 8.

¹³ "The burden of climate change is becoming more evident every year, as pollution from continued use of fossil fuels such as coal, oil and gas leads to more frequent and severe extreme weather events. Heatwaves across parts of Asia; flooding in Brazil, Indonesia and parts of Europe; wildfires in Canada; and hurricanes Helene and Milton in the United States are just some recent examples of such events." Ibid, blz. 13.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

waarop verzekeraars voor veel klimaatrisico's geen dekking meer kunnen bieden.¹⁴ Bij het huidige niveau van opwarming zijn er al verzekeraars die hun dekking stopzetten of beperken en we zullen dit vaker zien. Het bestuurslid (voorheen CEO van Allianz Investment Management) noemt klimaatverandering een systeemrisico "*dat een bedreiging vormt voor het fundament van de financiële sector*".¹⁵ Het is een van de in aantal groeiende dringende oproepen van de verzekeringssector en de bredere financiële sector over de existentiële bedreigingen die klimaatverandering met zich meebrengt.¹⁶

Klimaatwetenschappers, academici en andere experts brachten eerder dit jaar een rapport uit dat waarschuwt voor de zogenaamde planetaire insolventie. Mensen, ecosystemen en de wereldeconomie kunnen catastrofale gevolgen ondervinden, waaronder ernstige economische krimp, als we niet onmiddellijk en resoluut ingrijpen. De meest recente schattingen van de gevolgen van klimaatverandering laten een verlies van 19% van het bbp zien in 2050. Extreme scenario's geven een verlies van meer dan 50% van het bbp.¹⁷ Het rapport waarschuwt ook dat de methodes die risico's van klimaatverandering vaststellen de economische impact onderschatten, omdat ze vaak geen rekening houden met veel van de grootste risico's.¹⁸ Het rapport concludeert dan ook dat de wereld aan veel grotere risico's blootstaat dan algemeen wordt aangenomen.

¹⁴ The Guardian 3 april 2025, Climate crisis on track to destroy capitalism, warns top insurer, beschikbaar via <https://www.theguardian.com/environment/2025/apr/03/climate-crisis-on-track-to-destroy-capitalism-warns-allianz-insurer>. Het artikel verwijst naar de oorspronkelijke verklaringen van het bestuurslid van Allianz, beschikbaar via <https://www.linkedin.com/pulse/climate-risk-insurance-future-capitalism-g%C3%BCnther-thallinger-smw5f/>.

¹⁵ "This is a systemic risk that threatens the very foundation of the financial sector" Ibid.

¹⁶ Ibid: "In recent reports, Aviva said extreme weather damages for the decade to 2023 hit \$2tn, while GallagherRE said the figure was \$400bn in 2024. Zurich said it was "essential" to hit net zero by 2050." Zie ook bijvoorbeeld verwijzingen in T. M. Lenton, D.I. Armstrong McKay, S. Loriani, J.F. Abrams, S.J. Lade, J.F. Donges, M. Milkoreit, T. Powell, S.R. Smith, C. Zimm, J.E. Buxton, E. Bailey, L. Laybourn, A. Ghadiali, J.G. Dyke (eds), 2023, The Global Tipping Points Report 2023. Universiteit van Exeter, Exeter, Verenigd Koninkrijk, blz. 201.

¹⁷ Institute and Faculty of Actuaries en Exeter University, januari 2025, Planetary Solvency - finding our balance with nature, Global risk management for human prosperity, blz. 28 en 32.

¹⁸ Ibid, blz. 4.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

2. Nieuwe juridische procedure tegen Shell noodzakelijk

Ondanks de urgente noodzaak om van fossiele brandstoffen af te stappen, bevestigde Shell tijdens de Capital Markets Day van dit jaar het plan om de productie en verkoop van fossiele brandstoffen tot ver na 2030 te laten groeien.¹⁹

Dit staat in schril contrast met de juridische verantwoordelijkheid die Shell heeft om de opwarming van de aarde te helpen beperken tot 1,5°C, zoals bevestigd door het Gerechtshof Den Haag ("**Hof**") op 12 november 2024:

*"Voor het hof staat vast dat het klimaatprobleem het grootste probleem van deze tijd is [...] het hof [is] van oordeel dat er op ondernemingen als Shell, die belangrijk bijdragen aan het klimaatprobleem en het in hun macht hebben aan de bestrijding daarvan een bijdrage te leveren, een verplichting rust om CO2-emissies te beperken teneinde gevaarlijke klimaatverandering tegen te gaan."*²⁰

Met deze woorden bevestigde het Hof de eerdere uitspraak van de rechtbank Den Haag in 2021 dat bedrijven zoals Shell de juridische verplichting, een zorgplicht, hebben om gevaarlijke klimaatverandering te helpen voorkomen door hun Scope 1-, 2- en 3-emissies te verminderen. Deze uitspraken zijn gebaseerd op het Nederlandse burgerlijk recht en mede ingevuld door het mensenrechtenrecht en het algemeen aanvaarde beginsel dat bedrijven een verantwoordelijkheid hebben voor de bescherming van mensenrechten.²¹

Het Hof heeft geen specifiek reductiepercentage voor Shell vastgesteld maar heeft het aan Shell overgelaten om aan zijn juridische verplichting te voldoen. De recente beleidsaankondigingen en acties laten echter zien dat Shell niet van plan is van koers te veranderen en aan zijn juridische verplichting te voldoen. Milieudefensie stelt zich op het standpunt dat er ingrijpende wijzigingen in het beleid van Shell nodig zijn om aan zijn verplichtingen te voldoen.

¹⁹ Shell Capital Markets Day, 25 maart 2025, slides met voorbereide opmerkingen, blz. 41 (slide 26).

²⁰ Gerechtshof Den Haag 12 november 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:2099, rov. 7.25 – 7.27.

²¹ Ibid, rov. 7.17: "er [kan] geen twijfel over bestaan dat de bescherming tegen gevaarlijke klimaatverandering een mensenrecht is" en rov. 7.25: "Klimaatverandering schaadt, in Nederland maar ook daarbuiten, de door de art. 2 en 8 EVRM beschermde rechten en zal die nog verder gaan schaden. Die rechten zijn mede bepalend voor de invulling van de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm en voor de beantwoording van de vraag wat van Shell, als grote en internationale onderneming, op grond van die norm kan worden verlangd."

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

Het Hof heeft duidelijk aangegeven dat de geplande investeringen van Shell in nieuwe olie- en gasvelden op gespannen voet staan met de juridische verplichting om rekening te houden met de negatieve gevolgen van een verdere uitbreiding van het aanbod fossiele brandstoffen. Milieudefensie is daarom van plan een gerechtelijk bevel te vragen dat Shell verbiedt te investeren in nieuwe olie- en gasvelden. Omdat de lopende procedure tegen Shell alleen betrekking heeft op de reductieverplichting van Shell in de periode tot 2030,²² wil Milieudefensie ook een bevel vragen voor emissiereducties in lijn met 1,5°C na 2030. Deze nieuwe eisen worden hieronder toegelicht.

3. De eisen van Milieudefensie

3.1 Onmiddellijke stopzetting van Shell's investeringen in nieuwe olie- en gasvelden

De nieuwe zaak richt zich op het verkrijgen van een gerechtelijk bevel dat Shell verplicht om te stoppen met investeringen in nieuwe olie- en gasvelden. Er is een solide basis om aan Shell een dergelijk gerechtelijk bevel op te leggen.

De laatste jaren wordt steeds meer erkend dat het onmogelijk is de mondiale klimaatdoelstellingen te halen zonder te stoppen met investeringen in nieuwe olie- en gasvelden. Het belang te stoppen met investeringen in nieuwe olie- en gasvelden wordt ondersteund door zowel wetenschappelijke als institutionele bronnen, zoals het rapport 'Net Zero by 2050' uit 2021 van het Internationaal Energie Agentschap ("IEA"). In dit rapport concludeerde het IEA: *"In ons traject naar klimaatneutraliteit zijn geen investeringen in nieuwe fossiele brandstoffen nodig."*²³

Het IEA heeft sindsdien meerdere malen aangegeven dat de productie uit momenteel operationele en goedgekeurde olie- en gasvelden over het algemeen voldoende is om de komende decennia aan de vraag naar olie en gas te voldoen, op weg naar klimaatneutraliteit in 2050.²⁴ Het IEA zegt expliciet dat het huidige investeringsniveau in het aanbod van fossiele

²² Op 11 februari 2025 heeft Milieudefensie cassatie ingesteld bij de Hoge Raad tegen het feit dat het Gerechtshof geen specifieke en afdwingbare consequenties heeft verbonden aan de juridische verplichting van Shell om de emissies tot 2030 te verminderen. Deze zaak is momenteel in behandeling.

²³ "There is no need for investment in new fossil fuel supply in our net zero pathway." IEA 2021, 'Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector', blz. 21.

²⁴ IEA 2022, World Energy Outlook 2022, blz. 80, IEA 2023, 'Net Zero Roadmap, A Global Pathway to Keep the 1.5°C Goal in

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

brandstoffen te hoog is om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C. In de update van 2023 van het scenario Net Zero in 2050 (het "**NZE-scenario**") waarschuwde het IEA dat de geplande investeringen in fossiele infrastructuur maar liefst 3600 miljard dollar hoger liggen dan volgens het NZE-scenario van het IEA nodig is.²⁵

Uit een recente analyse van andere 1,5°C-scenario's blijkt ook dat voor de wereldwijde vraag naar olie en gas de productie uit bestaande olie- en gasvelden voldoende is.²⁶ Een wereld die zich inzet voor adequate klimaatmaatregelen heeft geen investeringen in nieuwe olie- en gasvelden nodig om aan de vraag naar olie en gas te voldoen.

Investeringen in nieuwe olie- en gasvelden zijn niet alleen onnodig, maar staan ook een adequate aanpak van klimaatverandering in de weg.

In zijn arrest van 12 november 2024 oordeelt het Hof expliciet dat het aannemelijk is dat er voor het binnen bereik houden van de klimaatdoelen van het Akkoord van Parijs maatregelen nodig zijn die het aanbod van fossiele brandstoffen beperken.²⁷ Volgens het Hof mag redelijkerwijs van olie- en gasmaatschappijen worden verwacht dat zij bij hun beslissingen over investeringen in de productie van fossiele brandstoffen rekening houden met de negatieve gevolgen van een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie. Het Hof vindt ook dat de geplande investeringen van Shell in nieuwe olie- en gasvelden mogelijk in strijd zijn met de klimaatverplichtingen van Shell.²⁸

Het Hof erkende expliciet het effect van de zogenoemde *carbon lock-in* door investeringen in nieuwe olie- en gasvelden, dat een belemmering vormt voor adequate klimaatmaatregelen. Dit wordt hieronder uitgelegd.

Voorkomen van de zogenoemde carbon lock-in door fossiele infrastructuur

Door te blijven investeren in nieuwe olie- en gasvelden en zo de wereld te voorzien van een onnodig overschot aan olie en gas, draagt Shell actief bij aan wat bekend staat als de infrastructurele *carbon lock-in*.

Reach, 2023 Update', blz. 55, IEA 2024, World Energy Outlook 2024, blz. 239.

²⁵ IEA 2023, 'Net Zero Roadmap, A Global Pathway to Keep the 1.5°C Goal in Reach, 2023 Update', blz. 150-151.

²⁶ Fergus Green *et al.*, No new fossil fuel projects: The norm we need. *Science* 384, 954-957 (2024).

²⁷ Gerechtshof Den Haag 12 november 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:2099, rov. 7.61.

²⁸ Ibid.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

De ontwikkeling van nieuwe olie- en gasvelden vereist over het algemeen grote investeringen vooraf die alleen over een lange periode kunnen worden terugverdiend. Als de investering is gedaan en een nieuw olie- of gasveld in productie is, zet een olie- en gasbedrijf de productie over het algemeen altijd voort, zelfs als de vraag naar olie en gas laag is en extra productie niet zou rechtvaardigen. De investeringen moeten immers worden terugverdiend en het stopzetten van de productie zou tot grotere financiële verliezen leiden.²⁹ Partijen die hebben geïnvesteerd in (nieuwe) productie van fossiele brandstoffen hebben aldus een prikkel om zo lang en zo veel mogelijk te blijven produceren, zoals ook het Hof vaststelde.³⁰ Als gevolg hiervan is de toekomstige productie van olie en gas en de CO₂-emissies die gepaard gaan met de verbranding daarvan 'locked-in' nadat de investeringen zijn gedaan.

Hoewel Shell vaak beweert dat nieuwe investeringen in olie- en gasproductie nodig zijn om aan de vraag te voldoen, gaat Shell voorbij aan het feit dat elke uitbreiding in het aanbod van fossiele brandstoffen (nieuw en lopend) een extra (onnodige) vraag naar deze fossiele brandstoffen genereert, door een neerwaartse druk op de olie- en gasprijzen. Zo dwingt de aanbodzijde van de markt het (aanhoudende) gebruik van fossiele brandstoffen af, wat ook de overstap naar hernieuwbare energiealternatieven bemoeilijkt. Dit is expliciet erkend door het Hof: *"Het aldus vanuit de aanbodzijde van de markt opgedrongen gebruik van fossiele brandstoffen kan de energietransitie ernstig vertragen."*³¹

Het Internationaal Energie Agentschap verwierpt de nadruk die de olie- en gasindustrie legt op het afschuiven van de verantwoordelijkheid naar de consumenten van olie en gas (de vraagzijde) – zoals ook Shell doet – als een veel voorkomende misvatting over de energietransitie. Net als het Hof benadrukt het IEA het belang van maatregelen aan de aanbodzijde:

"Een productief debat over de olie- en gasindustrie in transitie moet twee veel voorkomende misvattingen vermijden. De eerste is dat een transitie alleen mogelijk is door veranderingen in de vraag. "Als de energiewereld verandert, veranderen wij ook" is geen adequate reactie op de immense uitdagingen die voor ons liggen. [...] In de praktijk dient iemand die

²⁹ Zie ook Fergus Green *et al.*, No new fossil fuel projects: The norm we need. *Science* 384, 954–957 (2024).

³⁰ Gerechtshof Den Haag 12 november 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:2099, rov. 7.59.

³¹ Gerechtshof Den Haag 12 november 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:2099, rov. 7.59.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

*gecommitteerd is aan verandering niet te wachten tot iemand anders als eerste in beweging komt”.*³²

Door niet de noodzakelijke maatregelen aan de aanbodzijde te nemen, blijft Shell bijdragen aan een verdere *carbon lock-in* en blijft de samenleving onnodig afhankelijk van fossiele brandstoffen. Dit belemmert de transformatie naar een duurzaam energiesysteem, zoals ook het IPCC benadrukt:

*“Bestaande infrastructuren en bedrijfsmodellen bevoordelen de fossiele industrie ten opzichte van de hernieuwbare en energie-efficiënte eindgebruikersindustrie. Het systeem voor de opwekking en levering van energie uit fossiele brandstoffen is de definitie van een belemmering van de acceptatie en implementatie van nieuwe en schonere hernieuwbare energietechnologieën.”*³³

Dit rechtvaardigt de conclusie dat Shell met zijn voortgaande investeringen in nieuwe olie- en gasvelden het universele doel om gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen ondermijnt en dat Shell daarmee actief een toekomst creëert zonder een effectief antwoord op het meest urgente probleem van onze tijd.

Voorkomen van een institutionele carbon lock-in

Het bovenstaande laat zien dat voortgaande investeringen in nieuwe olie- en gasvelden enorm problematisch zijn en een belemmering vormen voor het behalen van de klimaatdoelen van het Akkoord van Parijs. Door deze voortgaande investeringen, staan de financiële belangen van Shell en andere olie- en gasbedrijven haaks op het behalen van de klimaatdoelstellingen. Met deze investeringen creëren Shell en andere olie- en gasbedrijven hun eigen verzet tegen de dringend noodzakelijke energietransitie.

³² “A productive debate about the oil and gas industry in transitions needs to avoid two common misconceptions. The first is that transitions can only be led by changes in demand. “When the energy world changes, so will we” is not an adequate response to the immense challenges at hand. [...] In practice, no one committed to change should wait for someone else to move first.” IEA 2023, The Oil and Gas Industry in Net Zero Transitions, blz. 15.

³³ “Still existing locked-in infrastructures and business models give the fossil fuel industry advantages over renewable and energy efficient end use industry. The fossil fuel energy generation and delivery system therefore epitomizes a barrier to the acceptance and implementation of new and cleaner renewable energy technologies.” IPCC 2022, AR6, WGIII, Hoofdstuk 5, blz. 557. Zie ook blz. 558 (onder 5.4.4).

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

Shell en andere olie- en gasbedrijven verdedigen hun gevestigde positie en financiële belangen en gebruiken hun politieke, economische en publieke invloed om zoveel mogelijk vraag te genereren naar de fossiele brandstoffen die ze produceren en verkopen.³⁴ Uit een rapport van het Australasian Centre for Corporate Responsibility van 2024 blijkt dat Shell met ondoorzichtige lobbypraktijken en deelname aan belangengroepen zich onder andere richt op regeringen in opkomende markten om de expansie van fossiele brandstoffen aan te moedigen.³⁵

De invloed van de gevestigde fossiele industrie op politiek en beleid en de belemmering die dit vormt voor het aanpakken van klimaatverandering wordt algemeen erkend, ook door het IPCC:

*"Een factor die het klimaatbeleid in de weg staat, is het vermogen van gevestigde industrieën om het overheidsbeleid inzake klimaatverandering te beïnvloeden."*³⁶

De manieren waarop de dominante fossiele industrie de voor haar gunstige status-quo versterkt en haar eigen positie beschermt, wordt wel aangeduid met de term "institutionele lock-in". Volgens het IPCC vereist het doorbreken van de *carbon lock-in* een radicale verandering in de machtsverhoudingen tussen de fossiele industrie en regeringen:

*"Het overwinnen van de carbon lock-in is niet alleen een kwestie van het juiste beleid of overstappen op koolstofarme technologieën. Het zou een radicale verandering betekenen in de bestaande machtsverhoudingen tussen de fossiele industrieën en hun regeringen."*³⁷

Op basis van deze IPCC-bevindingen is het stoppen van investeringen in nieuwe olie- en gasvelden ook nodig om de invloed van fossiele bedrijven op politiek en regeringen te verminderen. Wanneer nieuwe investeringen in olie- en gasvelden worden stopgezet, vermindert de prikkel die olie- en gasbedrijven hebben om hun investeringen te beschermen ten koste van adequaat klimaatbeleid. Een belangrijke reden voor Milieudefensie om een

³⁴ Zie ook Fergus Green *et al.*, No new fossil fuel projects: The norm we need. *Science* 384, 954-957 (2024).

³⁵ Australasian Centre for Corporate Responsibility 1 maart 2024, 'In the dark: gaps in Shell's climate lobbying disclosures'.

³⁶ "One factor limiting the ambition of climate policy has been the ability of incumbent industries to shape government action on climate change." IPCC 2022, AR6, WGIII, hoofdstuk 1, blz. 170.

³⁷ "Overcoming the carbon lock-in is not simply a matter of the right policies or switching to low carbon technologies. Indeed, it would mean a radical change in the existing power relations between fossil fuel industries and their governments." IPCC 2022, AR6, WGIII, hoofdstuk 17, blz. 1745.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

nieuwe juridische procedure tegen Shell te starten is dat deze procedure bijdraagt aan het voorkomen van verdere institutionele lock-in.

Bescherming van het resterende CO₂-budget voor 1,5°C

Naast het aanpakken van de infrastructurele en institutionele *carbon lock-in*, is de onmiddellijke stopzetting van investeringen in nieuwe olie- en gasvelden ook nodig met het oog op het resterende CO₂-budget voor een 50% kans om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C.

Helaas zal de CO₂-uitstoot van olie en gas uit bestaande velden het resterende koolstofbudget voor 1,5°C overschrijden.³⁸ Om een kans te behouden de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C, dienen de productie en het gebruik van olie en gas zo snel mogelijk te worden afgebouwd. Volgens het IEA en het IPCC moeten bestaande velden mogelijk al voor het einde van hun levensduur worden gesloten om de doelstelling van 1,5°C binnen bereik te houden.³⁹ Er is geen ruimte voor uitbreiding van fossiele productie met nieuwe olie- en gasvelden. Het stopzetten van investeringen in nieuwe olie- en gasvelden is een absolute voorwaarde om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C.

Gelet op het voorgaande wekt het geen verbazing dat het Hof het aannemelijk acht dat maatregelen ter beperking van het aanbod van fossiele brandstoffen nodig zijn en dat van olie- en gasmaatschappijen in redelijkheid mag worden verwacht dat zij rekening houden met de negatieve gevolgen van een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie. Zoals gezegd in de inleiding is de klimaatcrisis een fossiele brandstoffencrisis. Het Hof is zich daar terdege van bewust.

Uit uitspraken van andere rechtbanken blijkt dat nieuwe fossiele projecten onderwerp zijn van strenge juridische toetsing. Verschillende ontwikkelingen van nieuwe olie- en gasvelden zijn stopgezet omdat deze projecten niet op hun volledige klimaatimpact waren beoordeeld.⁴⁰

³⁸ Milieudefensie en Global Witness, *Developing Disaster – How Shell's Fossil Expansion Plans Continue To Fuel the Climate Crisis*, blz. 7, en de wetenschappelijke publicaties waarnaar dit document verwijst.

³⁹ IEA 2023, 'Net Zero Roadmap, A Global Pathway to Keep the 1.5°C Goal in Reach, 2023 Update', blz. 76–77 en blz. 150–151 en IPCC 2022, AR6, WGIII, hoofdstuk 2, blz. 267.

⁴⁰ UK Supreme Court, 20 juni 2024, R (op verzoek van Finch namens de Weald Action Group) tegen Surrey County Council en anderen, en Court of Sessions of Scotland, 29 januari 2025, 'Petitions by Greenpeace Limited & Uplift for

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

Investerings van Shell in nieuwe olie- en gasvelden

Ondanks het bovenstaande, en ondanks de expliciete bevinding van het Hof dat de geplande investeringen van Shell in nieuwe olie- en gasvelden op gespannen voet kunnen staan met zijn juridische verplichtingen, blijft Shell inzetten op een toekomst waarin de klimaatdoelstellingen niet worden gehaald.

In weerwil van de bevindingen van het Hof is Shell nog steeds van plan om alleen al in dit decennium meer dan de helft van de USD 100 miljard aan geplande investeringen in upstream olie- en gasactiviteiten te investeren in velden die momenteel geen olie en gas produceren.⁴¹

Onlangs maakte Shell op de Capital Markets Day bekend te streven naar een aanhoudende productie tot 2035, met productiegroei na 2030.⁴²

Milieudefensie en Global Witness hebben de bezittingen en productieplannen van Shell geanalyseerd op basis van gegevens en modellen van Rystad Energy. Dit zijn de conclusies:

- Shell bezit geheel of gedeeltelijk 700 onontwikkelde olie- en gasassets;
- Als deze assets worden ontwikkeld, kunnen ze 5,2 miljard ton (Gt) extra CO₂ in de atmosfeer uitstoten. Dit komt overeen met 36 keer de CO₂-uitstoot van Nederland in 2024;
- Sinds mei 2021 heeft Shell definitieve investeringsbeslissingen genomen voor de ontwikkeling van 32 nieuwe olie- en gasvelden, die 972 Mt extra CO₂-uitstoot kunnen veroorzaken (ongeveer 7 keer de CO₂-uitstoot van Nederland in 2024);
- Modelleren van Rystad Energy geeft aan dat de productie en bijbehorende emissies van Shell tot 2030 zouden kunnen groeien met een verwachte toename van 4% tussen 2022 en 2030.⁴³

Judicial Review'.

⁴¹ Gerechtshof Den Haag 12 november 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:2099, rov. 3.49, 3.51, 7.60

⁴² Shell Capital Markets Day 2025 slides met voorbereide opmerkingen, blz. 41 (slide 26).

⁴³ Milieudefensie en Global Witness, Developing Disaster – How Shell's Fossil Expansion Plans Continue To Fuel the Climate Crisis, blz. 4–5.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

De geplande productie- en emissiestijgingen van Shell zijn op geen enkele manier verenigbaar met het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5°C. De huidige Energietransitiestrategie van Shell staat haaks op het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5°C en is rechtstreeks in strijd met de hiervoor genoemde inhoudelijke bevindingen van het Hof.⁴⁴

Het belang van het stoppen met investeren in nieuwe olie- en gasvelden rechtvaardigt het starten van een nieuwe procedure tegen Shell. Milieudefensie zal de rechter verzoeken Shell te verplichten de investeringen in nieuwe olie- en gasvelden met onmiddellijke ingang te staken. Daarnaast behoudt Milieudefensie zich het recht voor om ook de rechtmatigheid van de 32 nieuwe olie- en gasprojecten die Shell sinds mei 2021 heeft goedgekeurd aan te vechten.⁴⁵

3.2 1,5°C-conforme emissiereductiedoelstellingen voor Scope 1, 2 en 3 van 2035 tot 2050

Daarnaast is het, zoals in de inleiding van deze brief vermeld, noodzakelijk dat Shell zijn totale Scope 1-, 2- en 3-emissies verlaagt in overeenstemming met het beperken van het opwarmen van de aarde tot 1,5°C. In de procedure voor het Hof heeft Shell toegegeven geen afname van zijn totale Scope 3 emissies te verwachten in dit kritieke decennium tot 2030. In de woorden van Shell: *“de totale Scope 3 emissies zullen tot 2030 min of meer gelijk blijven”*.⁴⁶

Shell heeft geen uitspraken gedaan over zijn emissietraject na 2030. In het jaarverslag geeft Shell aan dat de doelstelling voor 2050 om netto-nul emissies te bereiken niet in het bedrijfsplan is opgenomen, omdat deze doelstelling buiten de planningsperiode valt.⁴⁷ Kortom: Shell heeft geen plan voor het bereiken van netto-nul emissies.

⁴⁴ Shell betoogde in de rechtszaal dat zijn huidige Scope 3-beleid in lijn is met de 1,5°C-doelstelling van het Akkoord van Parijs, maar het Hof volgde Shell hierin niet. De uitspraak van het Hof kan daarom niet worden geïnterpreteerd als een bevestiging dat het beleid van Shell met betrekking tot Scope 3-emissies – die ongeveer 95% van de totale emissies van Shell uitmaken – in lijn zou zijn met Parijs. Het is daarmee eenvoudigweg niet in lijn.

⁴⁵ Mei 2021 is zowel de maand van de uitspraak van de rechtbank waarin Shell voor het eerst verantwoordelijk werd gehouden voor zijn voortdurende bijdrage aan klimaatverandering als de maand waarin het Internationaal Energie Agentschap de Net Zero Roadmap publiceerde waarin werd vastgesteld dat er geen nieuwe olie- en gasvelden nodig zijn in een 1,5°C-scenario.

⁴⁶ Antwoorden van Shell op vragen van het Hof van 12 april 2024, blz. 25, par. 8.2.3, beschikbaar in het Nederlands op <https://milieudefensie.nl/actueel/hier-vind-je-alle-juridische-documenten-van-het-hoger-beroep-in-de-klimaatzaak-tegen-shell>.

⁴⁷ Shell Annual Report 2024, blz. 372. Zie ook blz. 479 (onder 'About this Report').

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

Bij het ontbreken van adequate en bindende emissiereductiedoelstellingen voor 2035 en daarna is het niet te verwachten dat Shell zijn totale emissies in de atmosfeer zal verminderen om zo de opwarming van de aarde tot 1,5°C te helpen beperken. Daarom is Milieudefensie in de nieuwe procedure voornemens een reductiebevel te vragen voor Parijsconforme Scope 1-, 2- en 3-emissiereducties voor 2035 en daarna. Milieudefensie zal haar verzoek om oplegging van een reductiebevel baseren op gezaghebbende bevindingen van onder andere het IPCC en op het NZE-scenario van het IEA, inclusief het reductiepad van het NZE voor ontwikkelde economieën,⁴⁸ die een solide basis vormen voor het bepalen van de verantwoordelijkheid van Shell bij het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5°C.⁴⁹

4. Het op LNG gerichte beleid van Shell is niet in overeenstemming met de 1,5°C-doelstelling en is in strijd met de klimaatverplichtingen die Shell heeft

De minachting van Shell voor zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van het klimaat komt het duidelijkst naar voren in het plan van Shell om de LNG-activiteiten (Liquefied Natural Gas), één van Shell's belangrijkste strategische prioriteiten, aanzienlijk uit te breiden. In 2023 verwachtte Shell een toename van de LNG-verkopen in 2030 met 20-30%, een hogere productie en uitbreiding van zijn LNG-portfolio met bijna een derde.⁵⁰ Shell bevestigde tijdens de Capital Markets Day 2025 nogmaals te streven naar een groei van de LNG-volumes binnen zijn totale LNG-portfolio met een samengesteld jaarlijks groeipercentage van 4 tot 5 procent tot 2030 (en de productie ook na 2030 op peil te willen houden).⁵¹

⁴⁸ Het IEA modelleert terecht een emissiereductiepad waarin olie- en gasemissies in ontwikkelde economieën veel sneller dalen dan emissies in opkomende markten en ontwikkelingseconomieën. Dit emissiereductiepad laat na 2030 zelfs snellere emissiereducties in de olie- en gassector zien dan het mediane emissiereductiepad voor de gehele wereldeconomie zoals gepubliceerd door het IPCC. Dit is relevant voor Shell, omdat het overgrote deel van de olie- en gasverkopen van Shell plaatsvindt in ontwikkelde economieën en omdat het bevestigt - zoals Milieudefensie consequent heeft betoogd - dat Shell zijn emissies minimaal zou moeten terugdringen in lijn met de wereldwijd gemiddeld vereiste emissiereducties.

⁴⁹ Het IPCC doet belangrijke bevindingen over wat er op mondiaal niveau nodig is om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C in 2100 (met een kans van 50%). Het IEA verschaft ook belangrijke inzichten via zijn NZE-scenario, dat rekening houdt met elementen variërend van energiezekerheid, universele toegang tot betaalbare energie, beleidsontwikkelingen, gebruik van technologie, investeringen, toeleveringsketens, infrastructuur, innovatie en kosten, tot de verschillende omstandigheden van individuele landen en regio's (Zie bijvoorbeeld IEA 2023, 'Net Zero Roadmap, A Global Pathway to Keep the 1.5°C Goal in Reach, 2023 Update', blz. 57 (onder 'Spotlight')).

⁵⁰ Shell Capital Markets Day, 14 juni 2023, slides met voorbereide opmerkingen, blz. 22-23.

⁵¹ Shell Capital Markets Day, 25 maart 2025, slides met voorbereide opmerkingen, blz. 18 en blz. 41 (slide 26).

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

Echter, zoals uit de uitspraak van het Hof blijkt, bestaat er geen geloofwaardig 1,5°C-scenario dat een groei van het aanbod van gas tot 2030 toestaat.⁵² Zelfs Shell's eigen expert van het Sustainable Gas Institute, een instituut dat is opgericht en gefinancierd door Shell,⁵³ heeft het niet aangedurfd een dergelijk scenario in de rechtszaal naar voren te brengen.

Tegen deze achtergrond is het onbegrijpelijk dat Shell nu beweert dat *"het leveren van LNG de grootste bijdrage zal zijn die wij het komende decennium aan de energietransitie zullen leveren"*.⁵⁴

Zoals toegelicht in hoofdstuk 3.1, zijn er veel redenen waarom Shell niet kan beweren dat zijn beleid verenigbaar is met beperking van de opwarming van de aarde tot 1,5°C,⁵⁵ terwijl Shell tegelijkertijd een verdere groei van zijn fossiele aanbod tot ver in de jaren 2030 plant.⁵⁶

Uit de nieuwste editie van Shell's jaarlijkse LNG Outlook blijkt dat Shell een wereldwijde vraag naar LNG voorspelt die 310% hoger ligt dan de vraag naar LNG in het NZE-scenario.⁵⁷ In het bijzonder is het plan van Shell voor een groei in LNG misplaatst omdat het IEA heeft aangegeven dat in het NZE-scenario aan de vraag naar LNG kan worden voldaan met bestaande projecten, zelfs zonder dat er extra LNG nodig is van projecten die momenteel in ontwikkeling zijn.⁵⁸

Als we de prognose van Shell voor de LNG-vraag niet vergelijken met een 1,5°C-scenario, maar met het scenario van het IEA op basis van het huidige regeringsbeleid,⁵⁹ wordt de absurditeit van de prognose nogmaals duidelijk. De prognose van Shell voor de vraag naar LNG is zelfs 21%

⁵² Dit volgt uit rov. 7.82 – 7.90 van het arrest van het Hof, waarin de door partijen aangevoerde reductiepaden worden samengevat.

⁵³ Zie <https://web.archive.org/web/20220308193410/http://www.imperial.ac.uk/sustainable-gas-institute/partnerships/global-influence-and-case-studies/>: "Royal Dutch Shell is the founding partner and main funder for the Institute. We have worked closely with Shell on several projects and in the delivery of our white papers."

⁵⁴ "[...] supplying LNG will be the biggest contribution we will make to the energy transition over the next decade [...]" Shell Capital Markets Day, 25 maart 2025, slides met voorbereide opmerkingen, blz. 12–13.

⁵⁵ Zoals Shell herhaaldelijk publiekelijk heeft beweerd, onder meer in het Shell Annual Report and Accounts 2024, blz. 364.

⁵⁶ Shell Capital Markets Day, 25 maart 2025, slides met voorbereide opmerkingen, blz. 41 (slide 26).

⁵⁷ Australasian Centre for Corporate Responsibility, 7 april 2025, Investor Briefing: Shell's gamble on gas, blz. 15.

⁵⁸ IEA 2024, World Energy Outlook 2024, blz. 148–149.

⁵⁹ Dit is het STEPS-scenario van het IEA, wat staat voor Stated Policies Scenario.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

hoger dan de vraag naar LNG in dit hoogste emissiescenario van het IEA, een scenario dat zou leiden tot een rampzalige opwarming van de aarde met 2,4°C.⁶⁰

In het licht van het voorgaande is het verbazingwekkend dat Shell zijn beleid – dat zonder voorbehoud steunt op Shell's gevaarlijke narratief van een buitensporige afhankelijkheid van fossiele brandstoffen – presenteert als zijnde afgestemd op 1,5°C, terwijl Shell in de praktijk actief bijdraagt aan een wereld waarin de mondiale klimaatdoelstellingen niet worden gehaald.

In de volgende paragraaf gaat Milieudefensie nader in op bevindingen van het Hof met betrekking tot de reductieverplichting van Shell, omdat die bevindingen ook van belang zijn voor de reductieverplichtingen van Shell voor 2035 en daarna. Milieudefensie zal ook toelichten waarom Shell rekening moet houden met de reële mogelijkheid dat er, als gevolg van de lopende procedure bij de Hoge Raad, uiteindelijk een reductiebevel voor 2030 zal worden opgelegd. In dat geval valt te verwachten dat in een nieuwe procedure ook voor 2035 en daarna een reductiebevel zal worden opgelegd.

5. De klimaatverplichtingen van Shell, zoals uiteengezet in de uitspraak van het Hof

Hoewel het Hof uiteindelijk weigerde de klimaatverplichting van Shell te kwantificeren met een specifiek reductiepercentage voor 2030, was het Hof heel duidelijk dat Shell op dit moment al een juridische verplichting heeft om zijn totale wereldwijde emissies (inclusief Scope 3-emissies) te verminderen in overeenstemming met het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5°C. In wezen liet het Hof het aan Shell om te voldoen aan de juridische verplichting zijn beleid af te stemmen op 1,5°C, om mensenrechten te respecteren en te voorkomen dat Shell onrechtmatig zal handelen.

Milieudefensie is in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. Aangezien het Hof heeft vastgesteld dat er een juridische verplichting bestaat en deze verplichting dreigt te worden geschonden, had het Hof de plicht om effectieve bescherming te bieden door specifieke en afdwingbare consequenties aan die verplichting te verbinden in de vorm van een reductiebevel. Opgemerkt moet worden dat alle juridische experts in formele annotaties die tot op heden zijn gepubliceerd, aanzienlijke kritiek hebben op de weigering van het Hof een reductiebevel op te

⁶⁰ Australasian Centre for Corporate Responsibility 7 april 2025, Investor Briefing: Shell's gamble on gas, blz. 15.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

leggen in overeenstemming met de juridische verplichting van Shell. Het omvangrijke 150 pagina's tellende stuk van Milieudefensie bij de Hoge Raad laat dit verder zien en bevat de vele klachten tegen dit deel van het arrest van het Hof.⁶¹

Toch bevat de uitspraak van het Hof cruciale bevindingen over de juridische verplichting van Shell om klimaatverandering te helpen beperken en het bedrijfsbeleid af te stemmen op de 1,5°C-limiet. Deze bevindingen zijn:

- Shell heeft een juridische verplichting om zijn wereldwijde CO₂-uitstoot (inclusief Scope 3) te beperken om gevaarlijke klimaatverandering tegen te gaan;⁶²
- De juridische verplichting van Shell om CO₂-emissies (inclusief Scope 3) te beperken bestaat onafhankelijk van de verplichting van staten om hun emissies te beperken en is onafhankelijk van wet- en regelgeving van de overheid;⁶³
- De 1,5°C-reductiepaden die zowel Shell als Milieudefensie naar voren hebben gebracht en die het Hof in overweging heeft genomen, vereisen zonder uitzondering een afname van de olie- en gasproductie en een afname van de CO₂-uitstoot in verband met olie en gas vóór 2030;⁶⁴
- Van Shell kan meer worden verwacht dan van de meeste andere bedrijven, omdat Shell al meer dan 100 jaar een belangrijke speler is op de markt voor fossiele brandstoffen en ook nu nog een prominente positie op die markt inneemt.⁶⁵

Zoals hierboven gezegd, dient Shell serieus rekening te houden met de mogelijkheid dat de huidige juridische verplichting van Shell om emissies te beperken opnieuw wordt bevestigd in de procedure voor de Hoge Raad en dat er daarnaast uiteindelijk een reductiebevel zal worden opgelegd voor 2030 om Shell te dwingen zich aan te passen aan de 1,5°C-limiet. In dat geval

⁶¹ De procesinleiding is beschikbaar op de website van Milieudefensie via <https://milieudefensie.nl/actueel/procesinleiding-milieudefensie-cassaties>.

⁶² Hof 12 november 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:2099, rov. 7.27. Het Hof heeft gevaarlijke klimaatverandering gedefinieerd als een opwarming van de aarde van meer dan 1,5°C (zie rov. 3.9).

⁶³ Ibid, rov. 7.26, 7.27, 7.57.

⁶⁴ Ibid, rov. 7.82-7.90. Gezien deze bevindingen zijn de eerdere bevindingen van het Hof in rov. 7.74/7.75 over een mogelijke overschakeling van steenkool op gas duidelijk in strijd met een 1,5°C-reductiepad.

⁶⁵ Ibid, rov. 7.55.

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

zal de afdwingbare verplichting van Shell om emissies in lijn met de 1,5°C-limiet te beperken logischerwijs niet eindigen in 2030 en dus ook van belang zijn voor de periode na 2030.

Als er uiteindelijk een reductiebevel wordt opgelegd, heeft Shell niet alleen kostbare jaren verspild in dit kritieke decennium om klimaatverandering aan te pakken, maar heeft Shell slechts weinig tijd over om drastische veranderingen in het bedrijf door te voeren en aan zijn juridische verplichting te voldoen. Het spreekt voor zich dat Shell's keuze om nu geen actie te ondernemen verstrekkende gevolgen kan hebben voor zijn bedrijfsactiviteiten, dit ertoe kan leiden dat Shell investeringen in nieuwe olie- en gasvelden moet afschrijven en dat Shell zich hierdoor blootstelt aan ongekende aansprakelijkheidsrisico's voor zijn huidige en aanhoudende onrechtmatige gedrag en de schade die dit op wereldwijde schaal veroorzaakt.

In plaats van lering te trekken uit de uitspraak van het Hof en deze te beschouwen als een duidelijke oproep om het roer om te gooien en echte klimaatmaatregelen te nemen, kiest Shell ervoor om de inhoud van de uitspraak te negeren en een beleid te voeren dat onverminderd een niveau van olie- en gasgebruik bevordert dat niet in overeenstemming is met de klimaatdoelstellingen.

6. Conclusie

Het is duidelijker dan ooit dat Shell onbetrouwbaar is als het gaat om het vrijwillig aansluiten bij de klimaatdoelstellingen van het Parijs Akkoord. Zolang Shell onder leiding staat van uw directie, heeft Milieudefensie geen hoop dat Shell zijn koers verandert.

Shell had jaren geleden moeten stoppen met het goedkeuren van nieuwe olie- en gasvelden. Dat heeft hij verzuimd. In het licht daarvan is de op één na beste optie om nu actie te ondernemen. Maar Shell doet dat niet. Bovendien heeft Shell geen geloofwaardig op 1,5°C gericht klimaatbeleid om in 2050 het doel van netto-nul emissies te bereiken. Bij gebrek aan de noodzakelijke koerswijziging ziet Milieudefensie geen andere mogelijkheid dan Shell weer voor de rechter te dagen. Deze zaak zal parallel lopen aan de lopende procedure bij de Hoge Raad.

Samenvattend is Milieudefensie voornemens om het volgende te vorderen: (i) onmiddellijke stopzetting van investeringen door Shell in nieuwe olie- en gasvelden en (ii) een bevel om Shell

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL68 TRIO 0198 0900 80

te dwingen vanaf 2035 tot 2050 emissiereductiedoelstellingen vast te stellen in lijn met het 1,5°C-doel.

Deze brief dient als formele kennisgeving over de aansprakelijkheid van Shell naar Nederlands recht en het voornemen van Milieudefensie om een vordering tegen Shell in te stellen. Een Nederlandse rechter is bevoegd te oordelen over de aansprakelijkheid van Shell op grond van Nederlands recht, omdat het inadequate klimaatbeleid van Shell schade toebrengt aan het Nederlandse milieu en de belangen van huidige en toekomstige generaties Nederlandse ingezetenen schaadt. Het is daarom niet relevant dat Shell zijn hoofdkantoor van Nederland naar het Verenigd Koninkrijk heeft verplaatst.

Wettelijke vereisten onder het Nederlandse procesrecht voor collectieve acties verplichten ons dat we proberen Shell via een dialoog ervan te overtuigen aan de eisen van Milieudefensie tegemoet te komen. Gelet hierop staat Milieudefensie open voor het starten van een dergelijke dialoog. Milieudefensie verzoekt Shell vriendelijk om binnen vier weken op deze brief te reageren.

Zonder de gevraagde koerswijziging van Shell zal Milieudefensie haar advocaten opdragen de volgende stappen te zetten ter voorbereiding op deze nieuwe procedure.

Hoogachtend,

Donald Pols

Directeur Milieudefensie

Winnie Oussoren

Voorzitter Milieudefensie Jong